

[Finansministeren.]

teyderne kan tage de nye regler i betragtning ved beregningen af, om de kan forvente en restskat for indkomståret 1973, således at de kan komme restskatten i forkøbet ved en frivillig indbetaling inden den 15. marts 1974.

Jeg anbefaler derfor lovforslaget til folketingets hurtige og velvillige behandling.

Handelsministeren (Nyboe Andersen):

Herved tillader jeg mig for det høje ting at fremsætte *forslag til lov om prisstop*.

I de seneste måneder har vi oplevet en prisstigningsbølge af helt usædvanligt omfang. En væsentlig del af disse prisstigninger kommer til os udefra, i første række gennem ofte voldsomme prisstigninger på importerede råvarer; prisstigningerne på mineralske olieprodukter har været særlig markante. Der er måske grund til efterhånden at vente en vis afsvækning af denne kraftige råvareprisstigning, som nok for en del er af spekulativ karakter, men det må på den anden side tages i betragtning, at de allerede indtrufne prisstigninger næppe endnu i fuldt omfang er slået igennem i det interne danske prisniveau. Som et helt overvejende råvareimporterende land kan så kraftige råvareprisstigninger vanskeliggøre vore virksomheders eksport, ligesom de stærkt stigende importpriser betyder en stærk belastning af vor i forvejen svage betalingsbalance.

De udefra kommende prisstigninger kan vi ikke komme uden om, men de må nødvendigvis slå igennem i de hjemlige priser, men de afledede virkninger, som de internationale prisstigninger har på det danske omkostningsniveau, bør vi i så vidt omfang som muligt søge at neutralisere.

Hertil kommer så de prisstigninger, som har deres rod i indre forhold, og som derfor er eller burde være undergivet vor kontrol. Desværre kan vi jo ikke trøste os med, at de stigende priser alene kommer til os udefra. En væsentlig del af prisstigningerne skyldes vor indre politik og må ses som en følge af den stærke ekspansion inden for den offentlige sektor, inden for dele af byggeriet og i en løn- og indkomststigning, der langt har overstøjet, hvad væksten i vor produktion giver dækning for.

Det prisstop, regeringen her foreslår, kan kun være egnet som en ganske midlertidig

og kortvarig foranstaltning. Et sådant prisstop løser ikke de problemer, der er den egentlige årsag til prisstigningsbølgen, men et prisstop kan bidrage til en midlertidig opbremsning af den igangværende accelererende prisstigning, således at der herigenem kan vindes fornøden tid til at tilrettelægge den økonomiske politik, der på længere sigt vil være egnet til at sikre en højere grad af prisstabilitet.

Prisstoppet hindrer for en kort tid indregning i priserne af andet end stigningerne på råvarer og hjælpestoffer. Andre omkostningsstigninger, herunder lønstigninger, må virksomhederne i prisstopperioden selv bære. En sådan situation kan naturligvis kun opretholdes for en ganske kort periode, men et prisstop kan bidrage til at hindre, at sådanne omkostningsstigninger forekommer eller får samme omfang, som det ellers ville blive tilfældet.

I forhold til den gældende pris- og avancelov betegner det her foreslåede prisstop en stramning. Pris- og avanceovens kalkulationsregel tillader indregning i priserne af omkostningsstigninger i videre omfang end tilladt efter prisstoppet, og hertil kommer, at lovens kalkulationsregel kun omfatter vareomsætningen, men ikke transport og tjenesteydelser, hvor prisdannelsen er fri, medmindre monopoltilsynet har grebet regulerende ind, og sådanne indgreb er kun foretaget på begrænsede områder. Det her foreslåede prisstop gælder derimod også hele transport- og tjenesteydelsesområdet.

I erkendelse af, at en lov som pris- og avanceoven kun kan have en begrænset levetid, indsattes ved dens vedtagelse en revisionsklausul, som senest er forlænget til udgangen af 1973. Da den politiske situation hindrede en revision inden dette tidspunkt, er der fremsat forslag om forlængelse af revisionsfristen til udgangen af marts 1974. Det må være rimeligt, at der på denne måde gives en frist på nogle måneder til at overveje indholdet af de mere permanente regler, som skal afløse pris- og avanceoven, og det er for at forebygge, at der i denne periode skal ske skader, som det senere kan være vanskeligt at oprette, at regeringen stiller forslag om et øjeblikkeligt generelt prisstop.

Det prisstop, som nu foreslås, omfatter som nævnt enhver form for erhvervsudøvelse, såvel vareomsætningen som trans-